

Na temelju članka 17. Zakona o visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23 i 09/24), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 20. i 21.3.2024. godine, donijelo je:

Smjernice za uspostavljanje sustava povjerljivog savjetovanja u pravosuđu u Bosni i Hercegovini

Povjerljivo savjetovanje se provodi na temelju etičkih principa i normi definiranih Zakonom o VSTV-u BiH, zakonima o sudovima i tužiteljstvima u BiH, Kodeksom sudačke etike i Kodeksom tužiteljske etike, Smjernicama za sprječavanje sukoba interesa u pravosuđu, Smjernicama za nositelje pravosudne funkcije prilikom istupanja u javnosti i korištenja društvenih mreža te na temelju Priručnika za primjenu Kodeksa sudačke etike i Kodeksa tužiteljske etike, analize disciplinske prakse VSTV-a BiH i analize mišljenja Stalnog povjerenstva za etiku, integritet i odgovornost sudaca i tužitelja VSTV-a BiH, planova integriteta pravosudnih institucija i drugih instruktivnih i edukativnih materijala relevantnih za pravosuđe u BiH. Povjerljivo savjetovanje je rezultat praktičnih rješenja koja omogućuju laku i brzu dostupnost svim sucima i tužiteljima.

Smjernice za uspostavljanje sustava povjerljivog savjetovanja u pravosuđu u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Smjernice) uređuju izbor povjerljivih savjetnika, postupak povjerljivog savjetovanja, kao i evidencije i izvještavanje o povjerljivom savjetovanju. Smjernice donosi VSTV BiH i dostavlja ih svim pravosudnim institucijama.

1. Izbor povjerljivih savjetnika

1.1. Povjerljivo savjetovanje vrše pojedinci (suci i tužitelji) koji imaju dugogodišnje iskustvo rada u pravosuđu (preko 10 godina), koji imaju visoke moralne vrijednosti, koji uživaju povjerenje svojih kolega, kojima u prethodnih pet (5) godina nije izrečena stegovna mjera i koji imaju iskustvo i interes za izučavanje u oblastima etike, integriteta i sprječavanja sukoba interesa.

1.2. Izbor povjerljivih savjetnika vrše opće sjednice kantonalnih/okružnih sudova, Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, Vrhovnog suda Republike Srpske, Apelacijskog suda Brčko distrikta, Suda Bosne i Hercegovine, odnosno kolegiji tužitelja kantonalnih/okružnih tužiteljstava, Federalnog tužiteljstva Federacije Bosne i Hercegovine, Republičkog javnog tužiteljstva Republike Srpske, Tužiteljstva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i Tužiteljstva Bosne i Hercegovine.

1.3. Predsjednik kantonalnog/okružnog suda obavještava putem elektroničke pošte suce kantonalnog/okružnog suda kojim rukovodi i predsjednike općinskih/osnovnih sudova i suce sudova na području jurisdikcije kantonalnog/okružnog suda o postupku izbora povjerljivih savjetnika, s jasno istaknutim uvjetima iz točke 1.1. te naznačenim rokom za dostavljanje prijedloga za povjerljive savjetnike. Predsjednici Vrhovnog Federacije Bosne i Hercegovine, Vrhovnog suda Republike Srpske, Apelacijskog suda Brčko distrikta i Suda Bosne i Hercegovine obavještavaju suce sudova kojima rukovode o postupku izbora povjerljivih savjetnika, s jasno istaknutim uvjetima iz točke 1.1. te naznačenim rokom za dostavljanje prijedloga za povjerljive savjetnike. Glavni tužitelj kantonalnog/okružnog tužiteljstva, Federalnog tužiteljstva Federacije Bosne i Hercegovine, Republičkog javnog tužiteljstva Republike Srpske, Tužiteljstva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i Tužiteljstva Bosne i Hercegovine vrši obavještavanje tužitelja institucije kojom rukovodi na isti način.

1.4. Suci odnosno tužitelji pravosudnih institucija iz točke 1.3. predlažu jednog ili više kolega koji ispunjavaju uvjete iz točke 1.1. i svoje prijedloge upućuju rukovoditelju pravosudne institucije do naznačenog roka. Predsjednici općinskih/osnovnih sudova dostavljaju prijedloge predsjednicima kantonalnih/okružnih sudova. Suci odnosno tužitelji mogu predložiti i sami sebe, pod uvjetima iz točke 1.1. Rukovoditelj pravosudne institucije ne može biti predložen za povjerljivog savjetnika, kao ni nositelj pravosudne funkcije koji obnaša funkciju člana VSTV-a BiH odnosno stegovnih povjerenstava VSTV-a BiH.

1.5. Predsjednik kantonalnog/okružnog suda, Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, Vrhovnog suda Republike Srpske, Apelacijskog suda Brčko distrikta, Suda Bosne i Hercegovine odnosno glavni tužitelj kantonalnog/okružnog tužiteljstva, Federalnog tužiteljstva Federacije Bosne i Hercegovine, Republičkog javnog tužiteljstva Republike Srpske, Tužiteljstva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i Tužiteljstva Bosne i Hercegovine predstavlja listu predloženih sudaca odnosno tužitelja na općoj sjednici suda odnosno kolegiju tužitelja tužiteljstva, provjerava ispunjavaju li predloženi suci odnosno tužitelji uvjete iz točke 1.1., te prihvaćaju li nominaciju. Dragovoljnost je princip *sine qua* u izboru povjerljivih savjetnika. Suci odnosno tužitelji koji ne ispunjavaju eliminatorne uvjete iz točke 1.1. – godine iskustva i prethodna stegovna odgovornost, se uklanjaju s liste nominacija. Suci odnosno tužitelji koji prihvaćaju nominacije i ispunjavaju eliminatorne uvjete mogu predstaviti svoje edukativno i drugo iskustvo u oblasti etike, integriteta i sprječavanja sukoba interesa na općoj sjednici suda odnosno kolegiju tužitelja tužiteljstva prije početka glasovanja.

1.6. Izbor povjerljivog savjetnika se vrši tajnim glasovanjem. Suci odnosno tužitelji koji glasuju mogu glasovati za jednog kandidata s liste predloženih. Za povjerljivog savjetnika bira se sudac odnosno tužitelj koji dobije najveći broj glasova sudaca odnosno tužitelja koji glasuju.

1.7. Povjerljivi savjetnici se biraju na dvije godine, s mogućnošću ponovnog izbora. U slučaju da povjerljivi savjetnik nije u mogućnosti obavljati svoje dužnosti, kao i da iste ne vrši u skladu s ovim smjernicama tijekom razdoblja za koji je izabran, blagovremeno se provodi izbor novog povjerljivog savjetnika u skladu s točkama 1.1. do 1.6.

1.8. Izabrani povjerljivi savjetnici mogu vršiti povjerljivo savjetovanje sudaca odnosno tužitelja iz bilo koje pravosudne institucije u BiH.

1.9. Sudovi i tužiteljstva koji vrše izbor povjerljivih savjetnika obavještavaju Odjel za stegovne postupke i etiku nositelja pravosudne funkcije VSTV-a BiH (daljnje Odjel) o izabranim povjerljivim savjetnicima odmah po njihovom izboru ili nastalim promjenama. Odjel objedinjuje listu povjerljivih savjetnika, redovno je ažurira i dostavlja svim pravosudnim institucijama, Pravosudnoj komisiji Brčko distrikta BiH, udruženjima sudaca, tužitelja i stručnih suradnika u BiH, te CEST-u FBiH i CEST-u RS.

1.10. Lista povjerljivih savjetnika se objavljuje na web stranicama pravosudnih institucija, VSTV-a BiH, Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH, CEST-a FBiH i CEST-a RS i udruženja sudaca, tužitelja i stručnih suradnika u BiH.

1.11. VSTV BiH organizira početnu obuku za izabrane povjerljive savjetnike. Nakon početne obuke, izabrani povjerljivi savjetnici su dužni da redovno pohađaju obuku u oblast etike, integriteta i sprječavanja sukoba interesa u pravosuđu i samoeduciraju se, te redovno prate izmjene svih relevantnih propisa, naputaka, smjernica i drugih obvezujućih, instruktivnih i edukativnih akata, kao i razvoj međunarodnih standarda u ovoj oblasti.

2. Postupak povjerljivog savjetovanja

2.1. Povjerljivo savjetovanje je preventivni i edukativni mehanizam i provodi se s ciljem edukacije nositelja pravosudnih funkcija, prevencije neetičnog ponašanja, rješavanja etičkih dilema te jačanja integriteta nositelja pravosudne funkcije, pravosudnih institucija i pravosuđa u cjelini.

2.2. Svaki sudac odnosno tužitelj se može obratiti povjerljivom savjetniku kojeg odabere i zatražiti savjet u situaciji etičke dileme odnosno nedoumice kako postupiti u slučaju da određeni događaj/i ili okolnosti imaju ili mogu imati implikacije na njegovo etično ponašanje i integritet.

2.3. Sudac odnosno tužitelj se može obratiti povjerljivom savjetniku koji obnaša pravosudnu funkciju u istoj ili drugoj pravosudnoj instituciji.

2.4. Sudac odnosno tužitelj se može obratiti za savjet u oblasti etike, integriteta i sprječavanja sukoba interesa povjerljivom savjetniku kojeg odabere usmeno (izravno ili telefonski) te pisanim putem (pismo ili e-pošta). Povjerljivi savjet se daje na isti način na koji je zatražen (istim kanalom komunikacije). Ukoliko se radi o usmenom razgovoru i savjetu, povjerljivi savjetnik sačinjava zabilješku o prezentiranoj etičkoj dilemi i danom savjetu. Ukoliko se komunikacija vrši pisanim putem, odgovor povjerljivog savjetnika sadrži postavljeno pitanje i dani savjet.

2.5. Povjerljivo savjetovanje se provodi putem otvorene, kolegijalne, praktične i efektivne komunikacije između provjerljivog savjetnika i suca odnosno tužitelja koji traži povjerljivi savjet, te na temelju principa međusobnog uvažavanja. Povjerljivi savjetnik je dužan pristupiti

komunikaciji sa sućem odnosno tužiteljem koji traži povjerljivi savjet dobronamjerno, strpljivo i obazrivo, pažljivo notirajući potrebne detalje predstavljene etičke dileme. Nakon što sudac odnosno tužitelj predstavi svoju etičku dilemu, povjerljivi savjetnik može dati svoj savjet odmah ili nakon konzultiranja određenih pravnih, instruktivnih ili edukativnih izvora. Cilj povjerljivog savjetovanja je davanje praktičnog i na propisima i dobrim praksama utemeljenog savjeta za etično ponašanje sućima i tužiteljima.

2.6. Povjerljivi savjetnik daje svoj savjet na temelju etičkih principa i normi reguliranih Zakonom o VSTV-u BiH, zakonima o sudovima i tužiteljstvima u BiH, Kodeksom sudaćke etike i Kodeksom tužiteljske etike, Smjernicama za sprječavanje sukoba interesa u pravosuću, Smjernicama za nositelje pravosudne funkcije prilikom istupanja u javnosti i korištenja društvenih mreža te na temelju Priručnika za primjenu Kodeksa sudaćke etike i Kodeksa tužiteljske etike, analize stegovne prakse VSTV-a BiH i analize mišljenja Stalnog povjerenstva za etiku, integritet i odgovornost sudaca i tužitelja VSTV-a BiH, planova integriteta pravosudnih institucija te drugih instruktivnih i edukativnih materijala relevantnih za pravosuće u BiH. Savjet povjerljivog savjetnika obvezno sadrži upućujuću i edukativnu referencu na relevantne propise, smjernice ili edukativne materijale.

2.7. Povjerljivi savjet se dostavlja u najkraćem mogućem roku, a u hitnim situacijama odmah.

2.8. Povjerljivi savjetnik je dužan štitići identitet suća odnosno tužitelja koji traži povjerljivi savjet ćuvanjem identifikacijskih podataka i anonimizacijom osobnih podataka tražitelja savjeta povjerljivog savjetnika.

2.9. Savjet povjerljivog savjetnika nije obvezujući za suća odnosno tužitelja koji traži povjerljivo savjetovanje. Postupanje suća odnosno tužitelja nakon povjerljivog savjetovanja je rezultat slobodne volja pojedinca, za što sudac odnosno tužitelj snosi osobnu odgovornost.

2.10. Sudac odnosno tužitelj ne može tražiti povjerljivi savjet o već nastalim etičkim povredama koje mogu rezultirati utvrćivanjem stegovne odgovornosti u skladu sa ćlankom 56. odnosno ćlankom 57. Zakona o VSTV-u BiH. Povjerljivo savjetovanje nije na bilo koji naćin ekskulpirajuće za prethodne, sadašnje ili buduće situacije, niti se može smatrati olakšavajućom ili otežavajućom okolnosti u eventualnom postupku utvrćivanja stegovne odgovornosti. Na ove okolnosti povjerljivi savjetnik je dužan upozoriti suća odnosno tužitelja koji traži povjerljivi savjet. Ukoliko povjerljivi savjetnik doće do saznanja o postojanju okolnosti koje upućuju na postojanje stegovnog prekršaja iz ćlanka 56. odnosno ćlanka 57. Zakona o VSTV-u BiH, on je i ove informacije dužan štitići radi osiguranja povjerljivosti kao ključnog principa povjerljivog savjetovanja.

3. Evidencije i izvješćavanje o povjerljivom savjetovanju

3.1. Povjerljivi savjetnik vodi evidenciju o svom radu i postavljenim pitanjima i danim savjetima u sažetoj formi i bez identifikacijskih podataka suća odnosno tužitelja koji je zatražio savjet. Bilješka povjerljivog savjetnika sadrži isključivo podatke o tome je li savjet tražio sudac, tužitelj ili stručni suradnik kojeg imenuje VSTV BiH, koja je etička dilema prezentirana (bez

identificirajućih podataka) te kakav je savjet dan, s relevantnim referencama. Preporučeni model bilješke o povjerljivom savjetovanju predstavlja dodataka Smjernica.

3.2. Bilješke povjerljivih savjetnika mogu biti korištene u potpuno anonimiziranoj formi za potrebe edukacije o etici, integritetu i sprječavanju sukoba interesa i izrade edukativnih materijala. Za korištenje primjera etičkih dilema i povjerljivog savjetovanja u edukativne svrhe, neophodna je suglasnost suca odnosno tužitelja koji traži povjerljivi savjet.

3.3. VSTV BiH u suradnji s CEST-om FBiH i CEST-om RS može najmanje jednom u dvije godine organizirati okrugli stol povjerljivih savjetnika i edukatora u oblasti etike, integriteta i sprječavanja sukoba interesa u pravosuđu, s ciljem razmjene iskustava i predlaganje mjera za unaprjeđenje sustava povjerljivog savjetovanja i edukacije u oblasti etike, integriteta i sprječavanja sukoba interesa u pravosuđu.

4. Stupanje na snagu

Smjernice stupaju na snagu danom donošenja i iste će biti objavljene na internet stranici Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine.

Broj: 11-07-2-464-2/2024

Sarajevo, 21.3.2024. godine

Predsjednik

Halil Lagumdžija

DODATAK:**MODEL BILJEŠKE O POVJERLJIVOM SAVJETOVANJU**

Povjerljivi savjetnik			
Godina			
Sudac/tužitelj/stručni suradnik kojeg imenuje VSTV BiH (odabrati jednu mogućnost, bez navođenja imena ili drugih identificirajućih podataka)	Prezentirana etička dilema (ukratko opis, bez identificirajućih podataka)	Dani savjet (ukratko opis, bez identificirajućih podataka)	Relevantne reference (naziv i numeracija odredbe propisa, kodeksa, smjernica, edukativnog materijala)
...			
...			
...			